

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ
ПРИРОДЕ СРБИЈЕ

ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА за 2017. годину

Београд, децембар
2016. године

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ
ПРИРОДЕ СРБИЈЕ

**ПРОГРАМ ЗАШТИТЕ
ПРИРОДНИХ ДОБАРА
за 2017. годину**

Председник Управног одбора
Снежана Ристић

Београд, децембар
2016. године

УВОД

Завод за заштиту природе Србије је највиша стручна установа у Републици Србији која обавља послове у области заштите природе и природних добара.

Од свог оснивања 1948. године, Завод за заштиту природе Србије је претрпео више организационо статусних промена. Одлуком Владе Републике Србије (05 бр. 02-1952 од 18.03.2010. године) основана је организација за обављање послова заштите природе и природних добара на територији Републике Србије, која послује под називом Завод за заштиту природе Србије.

Завод послује као установа у складу са Законом о јавним службама. Делатност Завода је регулисана Законом о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/2010, 91/2010-исправка и 14/2016), подзаконским актима донетим на основу закона, међународним обавезама Републике Србије које су преузете ратификованим конвенцијама, постојећим стратешким документима и општим актима Завода.

Чланом 104. Закона о заштити природе утврђено је да се стручни послови Завода обављају на основу средњорочног и годишњих програма заштите природних добара, из чега следи да је програм рада Завода уједно и програм заштите природних добара.

Програм заштите природних добара за 2017. годину проистиче из Средњорочног програма заштите природних добара Завода за заштиту природе Србије за период 2011- 2020. године („Службени гласник РС“, бр. 85/2011), на који је Влада Републике Србије дала сагласност Решењем (05 бр. 353-8214/2011 од 3.11.2011. године), као и обавеза Републике Србије везане за природу, које проистичу из активности везаних за придруживање Европској Унији.

Програм рада Завода заснива се на ОПШТИМ ЦИЉЕВИМА у области заштите природе, који су дефинисани актима о оснивању Завода, Законом о заштити природе и Средњорочним програмом, а обухвата:

1. повећање површине под заштитом на територији Републике Србије;

2. унапређење управљања заштићеним подручјима (интензивирање стручног надзора и сарадња са надлежним институцијама, управљачима и заинтересованим странама);
3. успостављање еколошке мреже на територији Републике Србије и идентификацију подручја за европску еколошку мрежу НАТУРА 2000;
4. процена угрожености дивљих врста и њихових станишта (израда црвених листа);
5. унапређење стања популација строго заштићених и заштићених дивљих врста;
6. израду услова и мишљења са циљем очувања и унапређења заштићених природних добара и одрживог коришћења природних ресурса;
7. развој и вођење (GIS) базе података о заштићеним подручјима, стаништима, заштићеним врстама, подручјима еколошке мреже у оквиру информационог система, фотодокументације и др.;
8. учешће у активностима израде нових и ревизије постојећих аката из области заштите природе;
9. едукација и промоција области заштите природе;
10. јачање сарадње са националним и међународним институцијама и организацијама.

УНУТРАШЊА ОРГАНИЗАЦИЈА, КАДРОВСКА СТРУКТУРА И ПЛАН КАДРОВА

ДЕЛАТНОСТ

Делатност Завода дефинисана је чланом 102. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 и 14/2016), тачком 4. Одлуке о оснивању Завода („Службени гласник РС“, бр. 18/2010) и чланом 8. Статута Завода („Службени гласник РС“, бр. 73/2010).

Обавеза спровођења рационализације у јавном сектору је довела до промена у унутрашњој организацији Завода за заштиту природе Србије. Законом о начину одређивања максималног броја запослених у јавном сектору утврђена је обавеза рационализације Завода, а Одлуком о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа, систему јавних служби, систему Аутономне покрајине Војводине и систему локалне самоуправе за 2015. годину, Заводу за заштиту природе Србије је одређен максимални број од 62 запослена. У законом утврђеним роковима, Завод је донео нови Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних места, којим су систематизована 43 радна места на којима су распоређена 62 извршиоца на неодређено време. У периоду од јануара до децембра месеца број запослених извршилаца је промењен и тренутно износи 60.

Послови из делокруга рада Завода обављају се у седишту Завода које се налази у Новом Београду, у улици Др Ивана Рибара бр. 91, као и ван седишта Завода – у Канцеларији у Нишу ул. Војда Карађорђа бр. 14.

Организациону структуру Завода сада чине Кабинет директора (који сачињавају директор Завода, извршни директор, секретар директора и руководиоца Канцеларије у Нишу), као и одељења, одсеци и група, и то:

- Одељење за природна добра, предеоне вредности и просторно-планску документацију у оквиру којег је оформљен Одсек за предеоне вредности;

- Одељење за биодиверзитет, еколошке мреже и одрживи развој у оквиру којег је оформљен Одсек за биодиверзитет;
- Одељење за геодиверзитет;
- Одељење за правне, кадровске и опште послове;
- Одељење за финансијско-материјалне послове;
- Одсек за информациони систем и картографију и
- Група за образовно-издавачку делатност и комуникације.

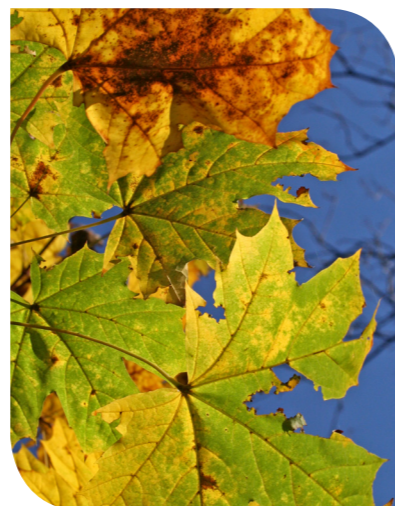
Након спроведене рационализације у Заводу се налази 60 запослених на неодређено време, од тога 39 са високом стручном спремом, 8 са вишом стручном спремом и 13 са средњом стручном спремом.

Актом о унутрашњој организацији и систематизацији радних места од максимално одређеног броја запослених оформљена је организациона структура за стручно обављање послова и руковођења. Организацијом посла је успостављена међусобна функционална повезаност свих организационих делова и остварена је запосленост свих извршилаца на начин адекватан врсти, сложености и обиму послова. У предстојећем годишњем периоду Завод ће настојати да са расположивим капацитетом, како са запосленима из стручних области тако и са помоћно-техничким особљем и другим, да надаље ефикасно извршава послове из делокруга свога рада, да заврши започете послове и да тежи новим студијама и пројектима.

СТРУЧНИ ПОСЛОВИ

Стручни послови Завода, у наредном периоду биће у већој мери усмерени на развој еколошке мреже, као новијем концепту у заштити природе поред националне заштите, али и повећању процента заштићене територије.

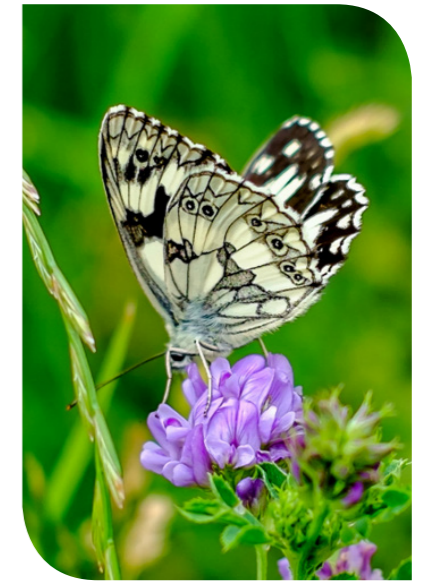

вођење регистра заштићених природних добара и других података од значаја за заштиту природе; инвентаризацију појединачних елемената геолошке, биолошке и преоне разноврсности са статистичким анализама и извештајима о њиховом стању; вођење базе података у области заштите природе као дела јединственог информационог система Агенције за заштиту животне средине; обавештавање јавности о природним вредностима, заштити природе, њеној очуваности и примени мера заштите, факторима и последицама угрожавања и обављање других послова утврђених законом.

СТРУЧНИ ПОСЛОВИ ЗАВОДА обухватају прикупљање и обраду података о природи и природним вредностима, праћење стања и оцена очуваности природе и степена угрожености објеката геонаслеђа, дивљих врста и њихових станишта, станишних типова, екосистема, еколошки значајних подручја, заштићених подручја, еколошких коридора, еколошке мреже и предела, израду студија заштите којима се утврђују вредности подручја предложених за заштиту и начин управљања тим подручјима, израду предлога акта о престанку заштите подручја и израду нацрта акта о заштити као помоћ локалној самоуправи, израду предлога – студије, односно стручне основе за претходну заштиту подручја, давање решења о условима заштите природе за радове у и изван заштићених подручја, издавање решења о условима заштите природе и мишљења на планове управљања заштићеним подручјем; вршење стручног надзора на заштићеним подручјима са предлогом мера; пружање стручне помоћи управљачима заштићених подручја, органима локалне самоуправе, удружењима грађана; групама грађана и појединцима на заштити природе, предела и природних добара; утврђивање услова и мера заштите природе и природних вредности у поступку израде и спровођења просторних и урбанистичких планова, пројектне документације, основа (шумских, ловних, риболовних, водопривредних и др.), програма и стратегија у свим делатностима које утичу на природу; обављање стручних послова у поступку израде оцено прихватљивости радова и активности у природи, припремања и спровођења пројеката и програма на заштићеном подручју, предлагање обима и садржаја студија изводљивости и процене утицаја на животну средину у поступку реинтродукције и насељавања дивљих врста у слободну природу, вођење евиденције о начину и обиму коришћења, као и факторима угрожавања заштићених и строго заштићених дивљих врста ради утврђивања и праћења стања њихових популација; учествовање у поступку јавног увида ради проглашавања заштићених подручја; организовање и спровођење васпитно-образовних и промотивних активности у заштити природе; учешће у спровођењу ратификованих међународних уговора о заштити природе;

I. ОСНОВНА ДЕЛАТНОСТ ЗАВОДА

1. Заштита природних добара
2. Успостављање еколошке мреже, заштита биодиверзитета и одрживи развој
3. Међународна сарадња
4. Информисање јавности
5. Образовно-издавачка делатност

1. ЗАШТИТА ПРИРОДНИХ ДОБАРА

1.1. ЗАШТИТА ПОДРУЧЈА

Заштита подручја спроводи се кроз стручни надзор, одређивање и усмеравање мера активне заштите, теренска истраживања природних и предеоних одлика, вредновање природних појава, процеса, објеката, подручја, ресурса и предеоних целина, као и кроз мултидисциплинарна теренска истраживања и обраду потребног научног, стручног, планског и документационог материјала ради ревизије заштићених подручја, израде студија заштите као стручних основа за покретање поступка за доношење Акта о заштити.

Рад на заштити подручја је мултидисциплинарног карактера који ангажује све секторе Завода и представља континуиран процес праћења стања природе.

Поред редовних послова у вези заштићених подручја, планиран је интензивнији рад, посебно на унапређењу концепта заштите и сарадњи са управљачима заштићених подручја.

У оквиру активности за 2017. годину, Завод ће:

Извршити теренска истраживања/ревизију и израдити студије заштите за 13 подручја и то:

1. Парк шума „Каменички вис“, Ниш;
2. Предео изузетних одлика „Долина Пчиње“ ;
3. Парка природе „Кучај-Бељаница“ у циљу израде Студије заштите природе Национални парк „Кучај-Бељаница“;

4. Стабло цера *Quercus cerris* L. у селу Четереже, општина Жабари;
5. Заштита дела тока Западне Мораве, Чачак;
6. Спомен парк у Чачку;
7. Стабло храста цера на старом гробљу у Коњевићима, Чачак;
8. Храст сладун у Љубићу, Чачак;
9. Стабло тополе у парку код железничке станице, Чачак;
10. Храст китњак у Паковраћу, Чачак;
11. Стабло јасена у Жежевици, Чачак;
12. „Вражији камен“, Трговиште;
13. Предео нарочите природне лепоте „Рајац“.

Наставити или започети вишегодишња истраживања за подручја:

1. Планина Цер;
2. Планина Медведник – заштита појединачних природних добара;
3. Предео изузетних одлика Овчарско – Кабларска клисура, Чачак и Лучани (заштићено 2000);
4. Специјални резерват природе Увац, Нова Варош и Сјеница (заштићено 2006);
5. Форланд леве обале Дунава;
6. Планина Мучањ;
7. Горњачка клисура;
8. Хиландар (На основу споразума о сарадњи са Манастиром Хиландар, Света Гора, у циљу заштите и очувања природних добара и природе Хиландара и његове околине).

1.2. ПРЕЛИМИНАРНА ИСТРАЖИВАЊА

У оквиру рада на евидентирању вредности, врше се прелиминарна истраживања, која имају за циљ утврђивање основних природних вредности подручја и процену изводљивости заштите, узимајући у обзир социоекономске прилике. На основу добијених резултата, процењује се испуњеност услова за заштиту, врста заштите, и категорија покретања поступка за заштиту.

У 2017. години планирана су теренска прелиминарна истраживања за следећа подручја:

1. Подручје Трешње, односно подручје у зони вештачког језера Трешња и његове непосредне околине, на општини Вождовац у Београду;
2. Стабло дуда које се налази у дворишту Завода за јавно здравље Пожаревац;
3. Три београдска профила терцијарне фауне подно Авале;
4. Профил стратотипа горњег панона, сербијана - долина потока Карагача;
5. Изданци фонолита горњокредне старости на источним падинама Горњег брда, поток Јелезовац, Бањица;
6. Профил горње креде са богатом фосилном фауном угљоносним и спрудним творевинама – Грделичка клисура;
7. Водопад и слапови у кањону Дубрашнице;
8. Водоток на потоку Грковац, Батковићи (Прибој);
9. Врело Скрапежа, Маковиште;
10. Смолућка пећина (Нови Пазар);
11. Кучевска потајница.

За подручје за које се утврди да испуњава критеријуме заштите, накнадно ће се предвидети динамика даљих истраживања и израда предлога за заштиту или заштиту кроз еколошку мрежу. Уколико се утврди да подручје не поседује природне вредности од значаја за заштиту ни по једном основу, констатовало се да се неће радити даља истраживања и предметно подручје више неће бити део средњорочног, нити годишњег програма. Сви прикупљени подаци биће део Информационог система Завода.

1.3. СТРУЧНИ НАДЗОР

Стручни надзор и помоћ управљачима биће усмерени ка редовном праћењу стања природе у заштићеним подручјима, праћењу стања у ситуацијама када се предузимају различите активности, посебно оне за које се оцени да би могле угрозити, оштетити или уништити природно добро или његове делове.

Очекује се да ће се кроз стручни надзор и помоћ на очувању природних ресурса и њиховом одрживом коришћењу, побољшати сарадња са управљачима заштићених подручја, локалним заједницама, органима локалне самоуправе, корисницима простора и ресурса, са невладиним организацијама и заинтересованим појединцима.

Завод ће у обављању стручног надзора, као и при пружању стручне помоћи за потребе инспекцијског надзора, сарађивати са министарством надлежним за послове заштите животне средине – Министарством пољопривреде и заштите животне средине, Покрајинским секретаријатом за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине Војводине, Републичком и покрајинском инспекцијом на спровођењу Конвенције о међународном промету угрожених врста дивље фауне и флоре - CITES конвенције и другим релевантним институцијама.

Основну делатност Завода није могуће реализовати на други начин, осим кроз теренске активности и истраживања. Теренске активности и истраживања подразумевају рад на утврђивању елемената еколошке мреже; валоризацију, израду и ревизију студија заштите; стручни надзор; реализацију интервентних непланских активности, сарадњу и помоћ управљачима, локалној заједници и другим заинтересованим организацијама. У том смислу, а у складу са искуством у реализацији ранијих Програма заштите природних добара, планирано је укупно 1800 теренских дана.

У току 2017. године планирано је да се стручни надзор у заштићеним природним добрима, посебно у националним парковима изврши у два теренска изласка, као и да се врши континуирано сваке наредне године. Поред националних паркова стручни надзор ће се извршити и у другим добрима. Планиран је стручни надзор на следећим добрима:

- Национални паркови (Тара, Ђердап, Копаоник и Шар планина);
- Паркови природе (ПП „Голија“, ПП „Стара планина“, ПП „Мокра Гора“);
- Предела изузетних одлика (ПИО „Градац“, ПИО „Космај“, ПИО „Авала“, ПИО „Озрен-Јадовник“);
- Резерватима природе (СРП „Сува планина“, СРП „Јелашничка клисура“, СРП „Сићевачка клисура“, СРП „Клисура Јерме“, СРП „Клисура Милешевке“, СРП „Гоч-Гвоздац“);
- Заштићеним стаништима (ЗС „Венерина падина“, ЗС „Гљиве Аде Циганлије“, ЗС „Велико блато“);
- Споменицима природе (СП „Лалиначка слатина“, СП „Хомољска потајница“, СП „Крупачко врело“, СП „Крупајско врело“, СП „Ђавоља Варош“, СП „Рћанске пећине“).

1.4. ИЗРАДА РЕШЕЊА О УСЛОВИМА ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ И МИШЉЕЊА

Израда решења о условима заштите природе и мишљења представља један од захтевних и обимних редовних послова Завода који ангажује све секторе Завода у пуном капацитету. Утврђивање услова и мера заштите природе и природних вредности у поступку израде и спровођења просторних и урбанистичких планова, пројектне документације, основа (шумских, ловних, риболовних, водопривредних и др.), програма и стратегија у свим делатностима које утичу на природу обухвата, поред кабинетског рада често и теренски обилазак ради утврђивања неопходних чињеница за обраду предмета. На основу просечног броја поднетих захтева у претходним годинама, очекује се да ће током 2017. године број захтева бити на нивоу из 2016. године, односно између 2500 и 3000 захтева.

Обзиром да се по посебној процедури, у оквиру издавања решења о условима заштите природе, обрађују решења по захтевима пристиглим на основу електронског спровођења обједињене процедуре, у 2017. години очекује се:

- Наставак учешћа Завода на редовним састанцима који се одржавају у Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, са циљем ефикасног спровођења електронске обједињене процедуре;
- Ангажовање Завода на изменама Закона о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/2009, 81/2009-исправка, 64/2010-одлука Уставног суда, 24/2011, 121/2012, 42/2013-одлука Уставног суда, 50/2013-одлука Уставног суда, 98/2013-Одлука Уставног суда, 132/2014 и 145/2014), са циљем да се сугестијама допринесе усклађивању прописа из области заштите природе и планирања и изградње;

- Даље унапређење софтвера за електронско спровођење обједињене процедуре;
- Повећање броја захтева, у односу на претходну 2016. годину, за услове заштите природе за потребе издавања локацијских услова по обједињеној процедури.

1.5. УТВРЂИВАЊЕ ПРЕДОНЕ РАЗНОВРСНОСТИ

Активности у области предоне политике дефинисане су стратешким приоритетима Просторног плана Републике Србије (2010-2014-2020):

- „Карактеризација предела Србије” - подразумева идентификацију предела различитог карактера на националном и регионалном нивоу, којом се формира основа за: валоризацију и заштиту природних и културних предела, планирање и управљање њиховим квалитетом; стратешку процену и процену утицаја на животну средину; формирање ГИС- а о природним и културним вредностима предела;
- Пројекти интеграције у међународне мреже: културне стазе и еколошке мреже Србије (UNESCO - Светска баштина, Evro-Mab, NATURA 2000);
- Пројекти прекограничне, транснационалне и међурегионалне сарадње (програми IPA, CENTRAL, SEES, Карпатска конвенција, INTERREG, ESPON).

На дугорочном плану, а сходно циљевима дефинисаним Нацртом Стратегије заштите природе утврђени су пројекти у области предоне политике у којима ће учествовати заводи за заштиту природе, а то су Израда националне политике предела Републике Србије и базе просторних података и Успостављање методологије за идентификацију карактера и оцену вредности предела.

Идентификација предела кроз дефинисање предеоних типова представља законом дефинисан основ за заштиту, управљање и планирање предела. Вредновање и заштита предеоних вредности спроводи се кроз систематски приступ обједињавања свих природних, културних и створених вредности у оквиру заштићених подручја. С тим у вези, Завод у 2017. години планира следеће:

- Анализу евидентираних и заштићених подручја која уживају интегралну заштиту - спој културне и природне баштине (извор: Централни регистар заштићених природних добара);
- Учесће у изради студија заштите са аспекта предеоне разноврсности;
- Утврђивање мера заштите природе и предела и праћење стања предеоне разноврсности;
- Учесће у редовним стручним надзорима у оквиру заштићених подручја (НП, ПП, резервати и др.);
- Учесће у изради Правилника о категоризацији предела;
- Остваривање сарадње са државним, научним и стручним институцијама у области предеоне политике и развој концепта и методологије за потребе вредновања предела;
- Учесће у свим активностима на имплементацији предеоне политике у законску регулативу Републике Србије;
- Учесће у активностима и пројектима који се тичу међународних мрежа заштите;

- Учесће у свим активностима у области просторног и стратешког планирања;
- Учесће у изради пројектних тема и пилот пројеката за категоризацију предела Србије.

Активности у области заштите природних добара су следеће:

1. Решавање статуса за заштићена подручја за која је покренут поступак скидања заштите, али до данас није спроведен:

- **Меморијални природни споменик „Парк Оплепац“**

Завод је 2006. године доставио иницијативу министарству надлежном за заштиту животне средине за измену Просторног меморијалног природног споменика Парк Оплепац.

- **Меморијални природни споменик „Таковски грм“**

На основу Одлуке о проглашењу меморијалног комплекса „Таковски грм“ у Такову за културно добро - знаменито место бр. 1-06-70/90 од 6. јула 1990.- СО Горњи Милановац „Таковски грм“ се штити као знаменито место на предлог Завода за заштиту споменика културе - Краљево.

- **Меморијални природни споменик „Бубања“**

Извештајем о ревизији стања заштићеног природног добра из 1997. године констатовано је да заштићени простор Бубања (општина Богатић) више не поседује специфичне природне вредности, односно да практично меморијални простор не постоји.

- Меморијални природни споменик „Врапче брдо“

Општинско веће општине Лајковац је 2009. године донело Закључак да не прихвата Предлог Завода за заштиту природе Србије за престанак заштите природног добра меморијалног природног споменика Врапче брдо СО Лајковац, као и брисање из Централног регистра заштићених природних добара.

- Меморијални природни споменик „Кадињача“
- Непокретно културно добро „Околина манастира Наупаре“

Одлука о проглашењу заштићене околине манастира Наупаре и стављању под заштиту предела изузетних одлика I бр. 633-1, Крушевац, 1994.

- Меморијални природни споменик „Прњавор“, општина Шабац.

2. Редифинисање заштите – утврђивање нових чињеница за подручје за које је покренут поступак заштите Предео изузетних одлика „Рудник“ и за заштићено подручје Предео нарочите природне лепоте „Рајац“.

3. Разматрање статуса за подручје у поступку заштите Споменик природе „Парк Бања Ковиљача“ услед промене статуса предложеног управљача.

4. Дефинисање даљих активности за заштићена подручја – Непокретна културна добра.

1.6. ЦЕНТРАЛНИ РЕГИСТАР ЗАШТИЋЕНИХ ПРИРОДНИХ ДОБАРА

Регистар заштићених природних добара се води у складу са Правилником о садржају и начину вођења Регистра заштићених природних добара („Службени гласник РС”, бр. 81/2010). Законом о заштити природе („Службени гласник РС”, број 36/2009, 88/2010, 91/2010- исправка и 14/2016), предвиђено је да Завод за заштиту природе Србије води Централни регистар заштићених природних добара који садржи податке за целу територију Републике Србије. Покрајински завод за заштиту природе редовно доставља промене података у Покрајинском регистру.

Регистар чине главна књига и збирка исправа које имају статус јавне књиге. Законом је дефинисана обавеза Завода која подразумева и ревизију Централног регистра и ажурирање података, као саставни део вишегодишњег плана.

Послови везани за Централни регистар подразумевају:

- Редовно уношење и ажурирање података врши се на основу донетих аката о стављању под заштиту, измена или допуна аката о заштити и аката о стављању ван снаге акта о заштити (брисању из евиденције заштићених природних добара);
- Вођење евиденције о природним добрима под претходном заштитом. Акта о претходној заштити природних добара чувају се са актима о заштити;

- Периодичну проверу података;
- Комплетирање збирке исправа за свако заштићено природно добро;
- Допуњавање збирке исправа извештајима, стручним надзорима, актима, условима и мишљењима, подацима (архивским, картографским, катастарским) и другим релевантним документима);
- Редован процес микрофилмовања података;
- Анализу и ревизију података Централног регистра природних добара.

Поред редовних послова везаних за Централни регистар, допуњавање се база података иницијатива за заштиту природних добара које су институције или појединци упућивали Заводу.

Централни регистар заштићених природних добара води се у папирном облику. Поред тога, подаци о заштићеним природним добрима се уносе и у Информациони систем Завода - апликација Централни регистар.

Као и претходних година, на годишњем нивоу, подаци из Централног регистра заштићених природних добара, достављаће се:

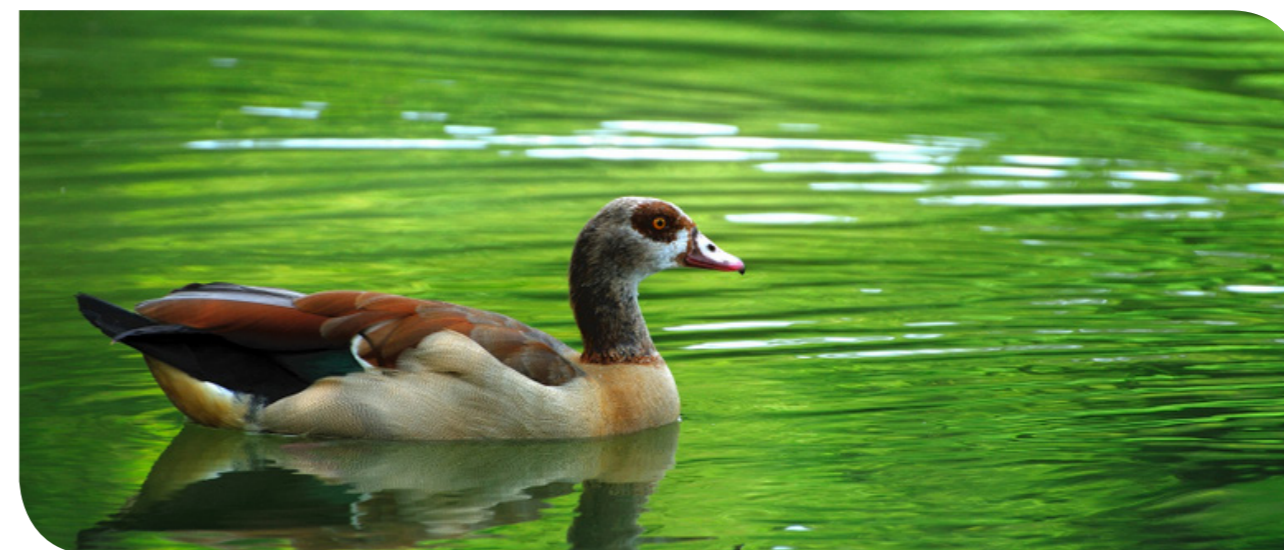
Агенцији за заштиту животне средине за:

- Извештај о стању животне средине за претходну 2016. годину. Подаци се односе на промену површина заштићених подручја по категоријама природних подручја, строго заштићене и заштићене дивље врсте и контролу сакупљања заштићених врста дивље флоре, фауне и гљива у комерцијалне сврхе;

- **CDDA bazu** – базу о заштићеним природним добрима на нивоу европских земаља коју води Европска агенција за заштиту животне средине. Завод прослеђује податке о заштићеним природним добрима у Републици Србији у виду табеларних и просторних података.

Републичком заводу за статистику за:

- **„Статистички годишњак Републике Србије“.** Подаци су везани за статистику заштићених природних добара по националној легислативи и за заштићена подручја која су вреднована као међународно значајна на основу међународних докумената које је ратификовала Република Србија. Подаци се објављују у поглављу „Животна средина“ док се Извори и методологија прикупљања података објављују у поглављу „Заштићена природна баштина“;
- **Републичку DevInfo базу.** База података садржи податке само за ниво Републике Србије и идеја је да се прате глобални Миленијумски циљеви развоја и национални Миленијумски циљеви развоја. Индикатор за који Завод доставља податке носи назив „Процент површине заштићених природних добара у односу на укупну површину Републике Србије“.

2. УСПОСТАВЉАЊЕ ЕКОЛОШКЕ МРЕЖЕ, ЗАШТИТА БИОДИВЕРЗИТЕТА И ОДРЖИВИ РАЗВОЈ

Основ за реализацију активности Завода у вези са успостављањем еколошке мреже на територији Републике Србије су Закон о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010-исправка и 14/2016) и Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, бр. 102/2010).

Програмом за 2017. годину ставља се акценат на послове у вези са успостављањем еколошке мреже, у оквиру које је европска еколошка мрежа Natura 2000, а у складу са националним приоритетима и законским обавезама, као и међународним уговорима.

Пројекти који доприносе остваривању овог циља су:

- „Успостављање еколошке мреже на територији Републике Србије“, и
- „Израда црвене књиге флоре, фауне и гљива у Републици Србији“.

За оба пројекта - „Успостављање еколошке мреже на територији Републике Србије“ и „Израда црвене књиге флоре, фауне и гљива у Републици Србији“, који су финансирани у 2015. години из буџета Републике Србије и за које су потписани уговори између Министарства пољопривреде и заштите животне средине и Завода за заштиту природе Србије, предвиђено је да се наставе и у 2017. години, закључивањем нових анекса предметних уговора. Реализација ових уговора ће се наставити у оквиру друге фазе Уговора између Завода и Биолошког факултета Универзитета у Београду о достављању података и обављању услуга за типове станишта и остале групе (маховине, васкуларне биљке, фауна бескичмењака, фауна риба, фауна водоземаца, фауна гмизаваца, фауна сисара и гљиве) везаним

за успостављање еколошке мреже у Републици Србији и Уговора са Друштвом за заштиту и проучавање птица Србије из Новог Сада о достављању података и обављању услуга о птицама.

Израда црвених књига и црвених листа флоре, фауне и гљива се овде помиње из разлога што оне дају поуздане информације о локалитетима на којима се угрожене врсте налазе, податке о бројности популација, степену угрожености и факторима угрожавања, а тиме представљају и добру основу за утврђивање мера заштите и одређивање подручја у оквиру којих је потребно очувати и унапредити станишта угрожених дивљих врста а која ће такође бити део еколошке мреже.

Имајући у виду да је током 2016. године прекинут пројекат „Изградња капацитета за спровођење правних тековина Европске Уније у области заштите природе – успостављање Natura 2000“, који је реализовао BalCon Конзорцијум из Мађарске, предвиђено је да се део активности реализује кроз концептни задатак и пројекат премошћавања IPA 2012 Natura 2000 у 2017. години за припрему IPA 2016 Natura 2000 пројекта. Најважније активности које ће се реализовати проистекле су из првог извештаја о напретку пројекта који је поднео BalCon Конзорцијум из Мађарске крајем августа 2016. године (Assessment of the Beneficiaries :Ministry of Agriculture and Environmental Protection-MAEP and Institute for Nature Conservation of Serbia-INCS) on the results/outputs of the IPA Capacity Building to implement 'acquis' standards and conventions in nature protection – establishment of Natura 2000 according to 1st Progress Report).

Предвиђено је да овај пројекат финансира Европска унија а главни корисници резултата пројекта ће бити Министарство пољопривреде и заштите животне средине и Завод за заштиту природе Србије, у сарадњи са Покрајинским заводом за заштиту природе и другим стручним и научним институцијама и организацијама цивилног друштва.

У оквиру својих надлежности, Завод за заштиту природе Србије учествује у реализацији наведених пројеката у смислу координације прикупљања података од значаја за очување одређених типова станишта, угрожених дивљих врста биљака и животиња и њихових станишта. Посебно ће се посветити пажња обради и анализирању података прикупљених у 2016. години са циљем утврђивања за које врсте организама и на којим деловима територије Србије недостају подаци, како би се на циљана подручја усмерила будућа теренска истраживања. Планирано је да теренски рад на прикупљању података делимично врши Завод (у зависности од капацитета и профила стручњака), а у већој мери ће за то бити ангажоване друге стручне и научне институције и организације.

Све активности везане за успостављање и функционисање еколошке мреже ће се реализовати у сарадњи Покрајинским заводом за заштиту природе и другим стручним и научним институцијама, а у складу са законским обавезама и општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима и обавезом имплементације ЕУ законодавства у овој области.

Планиране заводске активности на успостављању еколошке мреже Републике Србије укључују:

- Детаљнију разраду и прилагођавање унутрашње организације у односу на све аспекте рада на успостављању еколошке мреже, у складу са постојећом и најављеном лагислативом и обавезама;
- Унапређење, развој и одржавање заводског информационог система (израда централне националне базе података за Natura 2000 и националну еколошку мрежу, укључујући и податке за подручја Емералд еколошке мреже, прикупљање података и стално ажурирање ГИС базе података, израду карте станишта којом се документују за заштиту приоритетни типови станишта), припрему документације за успостављање еколошке мреже коју чине еколошки значајна подручја, еколошки коридори од међународног и националног значаја и заштитна зона;
- Организацију обуке за коришћење модула Еколошке мреже;
- Теренска истраживања усмерена на циљана подручја (у зависности од „празнина“ које се укажу на карти након анализе литературних података),
- Дефинисање методологије за прикупљање, обраду и коришћење података о врстама и типовима станишта;
- Дигитализацију података и организацију њихове верификације;
- Утврђивање референтне листе присутних Natura 2000 врста и типова станишта у нашој земљи, израду предлога врста и типова станишта који би се придодали на листу Natura 2000 врста и типова станишта, и дефинисање листе врста и типова станишта за националну еколошку мрежу;

- Развој критеријума за одабир подручја будуће еколошке мреже, концепте управљања и мониторинга;
- Теренска истраживања циљаних врста и типова станишта на подручју Републике Србије са посебним акцентом на пилот подручја („Пројекат премошћавања“ пројекта IPA 2012 Natura 2000);
- Хармонизацију методологије рада и резултата релевантних националних и међународних пројеката у односу на потребе успостављања еколошке мреже;
- Разраду протокола за управљање подацима између институција и прикупљање и размену потребних података;
- Рад на предлозима измена и допуна референтних листа еколошке мреже, учешће у изради одговарајућих приручника, промотивно-едукативног штампаног материјала;
- По доношењу подзаконског акта – Уредбе о оцени прихватљивости, примену процедуре и поступка којим се оцењује могућ утицај стратегије, плана, основе, програма, пројекта, радова или активности на циљеве очувања и целовитост подручја еколошке мреже;
- Остало (разрада извештавања и имплементационих периода, финансирање, организација рада волонтера и друго).

ПРОГРАМСКЕ ТЕМЕ

С обзиром на приоритете рада за наредни период, програмске теме које се тичу заштите биодиверзитета Србије предвиђене су за реализацију унутар активности успостављања Еколошке мреже Републике Србије. Истраживањима ће бити обухваћена флора и вегетација, као и фауна бескичмењака, водоземаца и гмизаваца, риба, птица и сисара, а обављаће се и прикупљање података у Информациони систем Завода из постојећих документационих основа и студија заштите појединачних подручја, часописа „Заштита природе“ и других заводских издања, као и необјављених теренских података стручних сарадника Завода.

Од **ВИШЕГОДИШЊИХ ИСТРАЖИВАЊА** биће настављене следеће пројектне теме:

1. Мониторинг станишта вреса (*Calluna vulgaris*) на Гучеву и Борање (код Лознице) и на Црном врху код Бродарева;
2. Мониторинг Госпине папучице (*Cypripedium calceolus*) на Сувој планини;
3. Мониторинг боровнице (*Vaccinium myrtillus*);
4. Мониторинг младице (*Hucho hucho*) у западној Србији;
5. Мониторинг врста риба из породице јесетри (*Acipenseridae*) и харинги (*Clupeidae*) на подручју Дунава, низводно од ХЕ „Ђердап II“;

6. Мониторинг приоритетних врста ихтиофауне у сливу Тимока – мониторинг Natura 2000 врста;
7. Мониторинг планинског мрмољка (*Ichtyosaura alpestris*) на простору власинског басена;
8. Мониторинг грчке корњаче (*Testudo graeca*) на Пчињи и у прешевској долини, шарке (*Vipera berus*) на простору власинског басена, Бесне кобиле и планине Валози и шумске корњаче (*Testudo hermanni*) на подручју Јужне Мораве;
9. Мониторинг жабе (*Pelobates fuscus*) у мртвајама и барама на подручју Јужне Мораве;
10. Мониторинг сова (*Strigiformes*) у Србији. Мониторинг сова у Србији, као наставак пројеката и активности на постављању вештачких дупљи. Локалитети: ПП Стара планина, СРП Увац;
11. Мониторинг и заштита лешинара (*Aegypinae*) у Србији;
12. Мониторинг и заштита орлова у Србији са постављањем опреме за видео праћење (надзор) гнезда сурог орла и успостављање система праћења биологије гнезђења сурог орла;
13. Мониторинг и заштита соколова (*Falco*) у Србији;
14. Мониторинг мале чигре (*Sternula albifrons*) у доњем току Дрине и обичне чигре (*Sterna hirundo*) на подручју Велике Мораве код Параћина и Багрдана и у доњем току Дрине;
15. Мониторинг строго заштићених и заштићених врста биљака и животиња ПП „Сићевачка клисура“ и СП „Јелашничка клисура“;
16. Мониторинг и заштита слепих мишева у спелеолошким и другим објектима у Србији;
17. Мониторинг крупних звери (вук, рис и мрки медвед) у Србији;
18. Мониторинг популација дивљих папкара у Србији;
19. Мониторинг дивокозе (*Rupicapra rupicapra* l. 1758) уз разматрање потенцијала и могућности реинтродукције/интродукције;
20. Постављање платформе за гнезда рода на три локације у Нишу.

Поред ових, започеће се и **НОВЕ ПРОЈЕКТНЕ ТЕМЕ:**

1. Фаунистичка истраживања – херпетолошка и батрахолошка истраживања на простору Србије;
2. Седиментне структуре мутних токова – долина реке Пчиње.

Уз ово ће се вршити и додатна истраживања у складу са потребама израде студија заштите, израде решења о условима заштите природе, идентификовања евидентираних природних добара итд. Поред редовних активности из делокруга рада Завода, спроводиће се и из области биодиверзитета:

- Предлагање обима и садржаја студија изводљивости и процене утицаја на животну средину у поступку реинтродукције и насељавања дивљих врста у слободну природу;
- Преузимање и збрињавање строго заштићених и заштићених дивљих животиња, као и врста које се налазе на прилозима Правилника о прекограничном промету и трговини заштићеним врстама;
- Евидентирање држања строго заштићених и заштићених дивљих врста животиња у складу са Правилником о условима држања, начину обележавања и евидентирања дивљих животиња у заточеништву;
- Учествовање у спровођењу активних мера заштите у циљу очувања врста и станишта. Ту се, пре свега, односи на програме заштите и очувања лешинара и програме реинтродукције (дивокозе, лешинари);
- Реализација интервентних активности и спровођење мера заштите, који се не могу планирати (обиласци продавница кућних љубимаца, одгајивачница и ЗОО вртова, стручни надзори у случају илегалног сакупљања заштићених

врста биљака, држања и лова дивљих животиња, активности на заштићеним подручјима у случају елементарних непогода – снеголома и ветроизвала, или сече стабала) и др.

2.1. ОДРЖИВО КОРИШЋЕЊЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА

У оквиру јавних овлашћења који проистичу из Закона о заштити природе, као и Уредбе о контроли коришћења и промета дивље флоре и фауне („Службени гласник РС“, бр. 31/2005, 45/2005-исправка, 22/2007, 38/2008, 9/10 и 69/2011) и Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 05/2010, 47/2011 и 8/2016) планиране су следеће активности:

- Утврђивање континенталне за сакупљање дивље флоре, фауне и гљива у текућој години, као и одређивање региона у којима ће се забранити сакупљање одређених врста;
- Рад у Комисији које формира министарство надлежно за послове заштите животне средине на спровођењу Конкурса за издавање дозвола за комерцијално сакупљање из природе заштићених врста дивље флоре, фауне и гљива;
- Помоћ лицима и организацијама заинтересованим за плантажно-фармерски узгој заштићених врста;
- Сарадња са откупљивачима, као и сакупљачима у циљу усавршавања правилног сакупљања (пре свега, биљних врста), као и прикупљање што објективнијих информација о сакупљеним количинама и подручјима на којима се врши сакупљање;
- Формирање нових засада по пројекту жуте балканске линцуре (*Gentiana lutea* L.) на подручју НП Копаоник, на локалитетима Гарине и Козје стене у циљу очувања популација ове лековите и строго заштићене врсте;
- Наставак теренских истраживања започетих у 2016. године, за потребе евидентирања и картирања природних станишта, као и процене стања популације жуте (балканске) линцуре (*Gentiana lutea* L.) на подручју Републике Србије. Планирано је да се истраживања изведу на подручју Мокре Горе, Столова, Пештера и Старе планине;
- Сарадња и стручна подршка заинтересованим странама за гајење заштићених и строго заштићених дивљих биљних и животињских врста;
- Ажурирање базе података о регистрованим откупним станицама за сакупљање заштићених дивљих врста, као и података о плантажама и фармама у оквиру Информационог система Завода.

2.2. ИЗРАДА ЦРВЕНИХ ЛИСТА И КЊИГА

Током 2017. године је предвиђено да се закључи нови анекс уговора између Министарства пољопривреде и заштите животне средине и Завода за заштиту природе за реализацију друге фазе пројекта „Израда Црвене књиге флоре, фауне и гљива у Републици Србији“. У складу са тим, Завод ће закључити нови уговор са Биолошким факултетом Универзитета у Београду о јавној набавци података и услуга везаних за израду Црвених листа одабраних група биљака, бескичмењака, кичмењака и гљива. Посебан акценат биће стављен на сагледавања недостајућих података и осмишљавања активности које ће допринети да се подаци комплетирају.

Планира се да током 2017. године буде публикована: „Црвена књига фауне Србије III – Птице“ чији рукопис су Природно-математички факултет Универзитета у Новом Саду и Друштво за заштиту и проучавање птица из Новог Сада, у складу са уговорним обавезама, доставили Заводу у октобру 2016. године. Такође је предвиђено штампање и „Црвене књиге ортоптера Србије“, у оквиру самосталног издања Завода и планирана је и израда прелиминарне Црвене листе одабраних група биљака, кичмењака, бескичмењака и гљива, које ће представљати основ за израду Црвених књига појединачних таксономских група.

2.3. ЗАШТИТА ГЕОДИВЕРЗИТЕТА И ГЕОНАСЛЕЂА

Заштита геодиверзитета и геонаслеђа одвија се у оквиру заштите природних добара, али и у оквиру пројектних тема очувања и унапређења геодиверзитета и геонаслеђа.

Као наставак досадашњег рада у оквиру репрезентативних геопројеката биће интензивирани сарадња са:

- Археолошким институтом „Виминацијум“ на унапређењу „Мамут парка“ који се налази у оквиру археолошког налазишта Виминацијум;
- Народним музејем Краљево и даљим истраживањима СП „Лојаник“;
- Природњачким музејом у Београду ради идентификације и заштите угрожених геолошких објеката, а и допуне листе *ex situ* објеката геонаслеђа;
- „Планинком“ а.д. на утврђивању потенцијала за анализу подручја Ђавоље вароши према критеријумима геопарка.

Такође, обратиће се пажња на презентацију и промоцију геонаслеђа и у том смислу се предвиђа:

- Иновирање изложбене поставке о геодиверзитету и геонаслеђу Србије, у Галерији Завода, и израда пратећег каталога;
- Израда постера хидролошког наслеђа Србије.

Поред наведеног, у току је и ревизија или припрема ревизије појединих листа објеката геонаслеђа по Инвентару, односно:

- Спелеолошких објеката;
- Објеката историјско-геолошког и стратиграфског наслеђа.

2.4. УЧЕШЋЕ У ИЗРАДИ И РЕАЛИЗАЦИЈИ СТРАТЕШКИХ ДОКУМЕНАТА ИЗ ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ ПРИРОДЕ

Завод учествује у раду Министарства пољопривреде и заштите животне средине у изради докумената која су започета претходних година, као што су:

- Активности у поступку придруживања Европској унији (Преговарачка група 27, Животна средина и климатске промене);
- Активности дефинисане Акционим планом Националне стратегије одрживог развоја;
- Учешће у изради Стратегије заштите природе.

Завод такође учествује у верификацији секторских стратегија развоја, мастер планова, законске и подзаконске регулативе, као и на континуираном остварењу

циљева Конвенције о биолошкој разноврсности, Конвенције о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта, Конвенције о очувању миграторних врста дивљих животиња, Оквирне конвенције о заштити и одрживом развоју Карпата, Конвенције о мочварама које су од међународног значаја, нарочито као станишта птица мочварица, Конвенције о међународном промету угрожених врста фауне и флоре итд.

Осим наведеног, сарадници Завода учествују у раду:

- Радне групе за успостављање Геопаркова у Републици Србији;
- Радне групе – стратешка област за очување геодиверзитета;
- Радне групе ЕНВАП пројекта – четири комисије о водама: Оквирна директива о водама, Директива о подземним водама и Директива о квалитету животне средине; Нитратна директива;
- Радног тима у поступку номинације НП Ђердап у Европску и Светску мрежу Геопаркова уз подршку UNESCO-а;
- Комисије за заштиту геонаслеђа при Српском геолошком друштву;
- Европске асоцијације за конзервацију геолошког наслеђа (ProGEO);
- IUCN комисије за заштићена природна добра (IUCN WCPA World Commission on Protected Areas).

2.5. САРАДЊА СА СТРУЧНИМ И НАУЧНИМ ИНСТИТУЦИЈАМА У ЗЕМЉИ

Међу институцијама са којима је планиран наставак и унапређење сарадње налазе се: Републички геодетски завод, Биолошки факултет Универзитета у Београду (у даљем тексту: У.Б.), Шумарски факултет У.Б., Географски факултет У.Б., Рударско-геолошки факултет У.Б., Институт за биолошка истраживања „Синиша Станковић“ У.Б., Институт за мултидисциплинарна истраживања У.Б., Географски институт „Јован Цвијић“ САНУ, Институт за лековито биље „Јосиф Панчић“, Природњачки музеј у Београду, Природно-математички факултет Универзитета у Новом Саду, Природно-математички факултет Универзитета у Нишу, Природно-математички факултет Универзитета у Крагујевцу, Природно-математички факултет из Приштине са привременим седиштем у Косовској Митровици, Јавно водопривредно предузеће „Србијаводе“ – Београд и друге институције.

Сарадња са научним и стручним институцијама огледа се и у учешћу у и организацији научних и стручних скупова, семинара, панел дискусија, округлих столова и конференција у циљу представљања резултата рада Завода на заштити природе и размене искустава са ширим кругом научне и стручне јавности.

Програми обуке за улов и враћање на природна станишта аутохтоних врста змија

Обука запослених у зоохигијени, ватрогасних служби и јавним комуналним градских установа који се ангажују на позив грађана да интервенишу поводом уклањања змија и других гмизаваца у циљу правилног и безбедног хватања ових животиња и њиховог враћања у природу.

Програми за НВО и удружења

Организација тематских скупова у циљу партнерског деловања у реализацији акција заштите природе државних институција и невладиног сектора. Планирано је и одржавање петог по реду Годишњег скупа под називом „Партнерством ка заштити природе“.

3. МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА

Планиран је наставак и даљи развој сарадње са релевантним организацијама у области заштите природе и стручним кућама у региону и шире, као и реализација и учествовање у међународним пројектима.

1. СВЕТСКА УНИЈА ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ (IUCN):

- унапређење међународне сарадње и усклађивање са стратегијом и најновијим европским програмом IUCN,
- одржавање редовне активности мреже чланова,
- развој потенцијалних пројеката,
- сарадња путем чланства у Светској комисији за заштићена подручја (WCPA),
- активности у оквиру експертске групе за прекограничну сарадњу (Transboundary Conservation Specialist Group),
- Пројекат „Ка јачању планирања у заштити природе у југоисточној Европи“ (Toward Strengthened Conservation Planning in SEE). Циљ пројекта је обезбеђење дугорочне стратегије за стратешко планирање у заштити природе на западном Балкану кроз стварање мреже институција надлежних за заштиту природе и

подршке у развоју националних аката о проглашењу заштите. Завод за заштиту природе Србије је један од партнера у овом пројекту,

- наставак и јачање прекограничне сарадње у оквиру пројекта Европски зелени појас (European Green Belt), у циљу унапређења иницијативе, успостављања Европског зеленог појаса као еколошке мреже и природне баштине, извора дугорочног финансирања и лобирања за фондове, ефикасног координисања, побољшања комуникације и подизања нивоа јавне свести,
- сарадња на припреми и промоцији националних црвених листа.

2) СВЕТСКИ ФОНД ЗА ПРИРОДУ (WWF):

- наставак сарадње,
- учешће на стручним састанцима, семинарима и радионицама.

3) CITES:

- наставак сарадње, учешће на састанцима, семинарима и радионицама.

4) UNDP:

- наставак сарадње, учешће на састанцима, семинарима и радионицама.

5) ЕУРОПАРК ФЕДЕРАЦИЈА (EUROPARC FEDERATION):

- континуирана комуникација са координаторима из седишта EUROPARC Федерације,
- учешће на стручним састанцима, семинарима, курсевима и радионицама код нас и у иностранству.

6) ЕВРОПСКА АСОЦИЈАЦИЈА ЗА КОНЗЕРВАЦИЈУ ГЕОЛОШКОГ НАСЛЕЂА (PROGEO):

- активности на очувању и промоцији геолошког наслеђа,
- учешће сарадника на тематским скуповима о геодиверзитету или геонаслеђу,
- присуство представника Србије на Симпозијуму PROGEO.

7) ENCA (European Network of Nature Conservation Agencies):

- наставак сарадње са европском мрежом организација за заштиту природе,
- учешће на скуповима планираним за 2017. годину.

8) РАМСАРСКА КОНВЕНЦИЈА:

- биомониторинг постојећег стања одабраних влажних подручја у Србији ради анализе и одабира нових рамсарских подручја за номинацију,
- промоција влажних станишта и неопходности њиховог очувања кроз семинаре и радионице,
- кооргинација Дана влажних станишта 2. фебруара.

9) ЕВРОПСКА КОНВЕНЦИЈА О ПРЕДЕЛУ (EUROPEAN LANDSCAPE CONVENTION):

- наставак примене Европске конвенције о пределу,
- учешће на стручним састанцима, семинарима и радионицама.

10) ЕВРОПСКА МРЕЖА ГЕОПАРКОВА (EUROPEAN GEOPARKS NETWORK):

- идентификација подручја која испуњавају услове за прикључење Европској мрежи геопаркова.

11) BalkaNatureNet:

Планиране активности везане за оснивање балканске мреже стручњака из области заштите природе - "BalkanNatureNet". У априлу 2017. се организује Форум у Албанији на коме је предвиђено да учествују сви полазници „NatuRegio“ програма и за који је ГИЗ на радионици у Немачкој предложио могућу сарадњу, у смислу лидерства у региону.

12) „Отворен регионални фонд за југоисточну Европу“

Координисан од стране ГИЗ-а у оквиру два подпројекта, где се очекује учествовање Завода на више нивоа сарадње.

- „Отворен регионални фонд за југоисточну Европу - Биолошка разноврсност (BIMR)“;
- “Отворен регионални фонд за југоисточну Европу – Екосистемске услуге (ORF)“.

13) Развој индикатора климатских промена и биодиверзитета у Србији“

Наставак сарадње у 2017. Планирана је посета Републици Чешкој на ову тему. Организатор Чешка развојна агенција у сарадњи са Агенцијом за заштиту животне средине Републике Србије.

14) ЕНВАП 3

Наставља се учешће Завода у припреми преговарачких позиција у оквиру Преговарачке групе 27 – животна средина и климатске промене по одређеним директивама.

15) PROWILDLIFE

Сарадња са организацијом из Немачке одвија се у области илегалне трговине животињама на територији Европе.

16) GREENBELT 2016 NATURE

Обавезе уписивање нових подручја на Green Belt листу на територији Србије.

17) ПРЕДЛОГ САРАДЊЕ СА ИНСТИТУЦИЈАМА ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ УЈЕДИЊЕНИХ АРАПСКИХ ЕМИРАТА – АБУ ДАБИ

Потенцијална сарадња са сродним институцијама у области заштите природе и заштите животне средине у УАЕ. Предлози за међуинституционалну сарадњу су још увек у припреми.

3.1. НОМИНАЦИЈА МЕЂУНАРОДНО ЗНАЧАЈНИХ ПРИРОДНИХ ДОБАРА

УНЕСКО (UNESCO):

- Промоција УНЕСКО програма „Човек и Биосфера МАВ“ (Man and Biosphere) и концепта резервата биосфере и активно учешће у раду Поткомитета за МАВ и климатске промене;
- Развој сарадње са Републичким заводом за заштиту културно-историјског и природног наслеђа Републике Српске у циљу успостављања прекограничног резервата биосфере „Тара - Дрина“;
- Унапређење концепта и режима заштите Резервата биосфере „Голија-Студеница“ у сарадњи са ЈП „Србијашуме“.

3.2. РЕГИОНАЛНО ПОВЕЗИВАЊЕ СА СТРУЧНИМ КУЋАМА

Повезивање се првенствено односи на заводе за заштиту природе и потписивање Меморандума о разумевању са институцијама у региону југоисточне Европе које су активне у заштити природе. То се, пре свега, односи на институције за заштиту природе из Републике Српске, Хрватске и Словеније.

4. ИНФОРМИСАЊЕ ЈАВНОСТИ

4.1. ОДНОСИ СА ЈАВНОШЋУ

Завод за заштиту природе Србије ће у 2017. години у складу са стручним радом на спровођењу заштите, реализовати и активности којима се информисање јавност и презентује рад Завода и промовише заштита природне баштине. Информисање јавности и реализација промотивних манифестација биће усмерена на добијање подршке јавности за активности које се предузимају у заштити природе. У том смислу, нарочито је значајно јачање свести јавности, укључивање што већег броја младих, као и обезбеђивање подршке заштити природе од стране локалних заједница.

Припреме за развој еколошке мреже и укључивање у европску еколошку мрежу NATURA 2000, биће и даље један од примарних задатака у овој делатности Завода.

4.2. ПРОМОТИВНЕ МАНИФЕСТАЦИЈЕ

Завод ће организовати, или заједно са другим организацијама и институцијама, учествовати у реализацији различитих манифестација и акција којима се промовишу вредности природне баштине Србије, и неопходност очувања природе и природних ресурса, од националног или међународног значаја.

Обележавање еко-датума

Самостално или у сарадњи са другим организацијама и институцијама, Завод ће обележити најзначајније еколошке датуме: 2. фебруар - Дан влажних подручја, 21. март - Дан шума, 22. март - Дан вода, 11. април - Дан заштите природе, 22. април - Дан планете земље, 30. април - Дан Завода за заштиту природе Србије, 22. мај - Дан биодиверзитета, 24. мај - Европски дан паркова, 5. јун - Дан заштите животне средине, 29. јун - Дан Дунава и 4. октобар - Дан заштите животиња.

Друге промотивне манифестације

Завод ће организовати и друге промотивне манифестације у циљу подизања нивоа свести јавности о заштити природе. Такође ће учествовати у промотивним манифестацијама које имају своју традицију одржавања, а које Завод подржава са становишта процене њиховог доприноса промоцији заштите природе, као што су „Greenfest“, „Београдски фестивал цвећа“, „Супернатурал фестивал“, „Нишвил“, „Ноћ музеја“, „Сајам науке“ и други.

Учешће Завода на сајамским манифестацијама где се промовише делатност заштите природе, иако оне привлаче веома разноврстан круг посетилаца и стручне јавности, биће размотрено са становишта процене финансијских могућности и импликација у контексту рационалног и одговорног учешћа на њима.

Предвиђене су промоције црвених књига и монографија Завода, промоција природњачких филмова који се развијају у оквиру ширих акција у заштити природе међународног карактера и др.

С обзиром на успех, позитивно реаговање јавности и могућност развијања различитих медијских садржаја, у наредном периоду биће настављен Фотоконкурс Завода у сарадњи са Фотосавезом Србије, уз даље усмеравање у смислу критеријума, категорија и стандарда пријављивања фотографија, како би се избегла монотонија мотива. Такође ће се наставити успешна сарадња са Википедија Србије у реализацији годишњег фотоконкурса о заштићеним подручјима Србије под називом „Вики воли земљу“.

Промоција природних добара

На основу законских прописа, укључивање јавности је саставни део поступка у припреми предлога заштите природних добара. У том смислу, сходно својим надлежностима, Завод ће обавештавати и остварити комуникацију и сарадњу са заинтересованом јавношћу у оквиру поступка израде студије заштите, као и у оквиру јавних расправа о предлогу акта о заштити, односно представљати заштићена подручја, као и резултате пројеката који се воде на заштити биодиверзитета, геодиверзитета и предеоног диверзитета.

У циљу промоције за сада јединог природног добра у Србији које има међународни статус заштићеног подручја као Резерват биосфере (UNESCO, МАН) у сарадњи са општинама, Канцеларијама за младе и управљачем биће реализован квиз о Парку

природе „Голија“ за ученике четвртих разреда по општинама и Камп у природи у ПП „Голија“.

Медији

Завод ће у наредном једногодишњем периоду правовремено и информисати јавност о свом раду, активностима и резултатима у области заштите природе, сходно својој законској обавези, али и у циљу развијања јавне свести о потреби и смислу заштите националне природне баштине и њеном афирмисању. У том смислу, активности Завода биће праћене извештавањем медија различитим средствима комуникације. У вези са тим, биће развијена сарадња за различитим медијима националог, регионалног и локалног карактера, односно даље ће се развијати мрежа медија са којима Завод сарађује. Нарочита пажња биће усмерена на проширење и обогаћивање садржаја за програме који имају образовни и еколошки карактер. Информисање јавности ће се одвијати путем непосредног контакта са новинарима, и извештавањем медија писменим путем - саопштењима, писаним изјавама, разним обавештењима, учешћем у емисијама и сл.

Како би се скренула пажња најшире јавности на неопходност и значај заштите природе, у наредном периоду биће реализоване кампање поводом различитих тема у заштити природе самостално и у сарадњи са различитим партнерским организацијама.

Интернет

Интернет презентација Завода биће и даље редовно ажурирана и садржајно развијана, сходно потребама корисника и сложености и значаја информација које се пласирају. Рад на интернет презентацији биће усмерен на прераду одређених рубрика, нове садржаје и развијање комуникације у оквиру друштвених мрежа.

5. ОБРАЗОВНО- ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

Образовно-издавачка делатност Завода и у 2017. години биће у функцији развијања компетенција за заштиту природе, развој еколошке мреже и мреже Natura 2000, учешће јавности у заштити, промовисању природних вредности и унапређења активне заштите, одрживом развоју и управљању заштићеним подручјима. Реализоване активности у оквиру образовно-издавачке делатности биће у складу са постављеним циљевима у оквиру:

- Средњорочног програма рада заштите природе за период 2011-2020. година;
- Акционог плана заштите биодиверзитета;
- Успостављања еколошке мреже и припрема за проглашење мреже NATURA 2000;
- Стратегије одрживог коришћења природних ресурса;
- Стратегије акционог плана образовања за одрживи развој;
- Годишњим програмом заштите природних добара.

Образовно-издавачком делатношћу биће обухваћене циљне групе заинтересоване за учешће у развоју природних добара: управљачи заштићеним подручјима, доносиоци одлука у локалним самоуправама, стручњаци, становништво локалних заједница у заштићеним подручјима, невладин сектор и цивилна удружења, туристичке организације, наставници, ученици, студенти, медији и др.

5.1. ОБРАЗОВНИ ПРОГРАМИ

Образовни програми биће реализовани у сарадњи са релевантним институцијама и организацијама и у организационим формама које одговарају садржају и учесницима програма: обуке, семинари, радионице, презентације, предавања, трибине, округли столови и др.

Програми за управљаче заштићених подручја и стручну јавност

Стручна подршка управљачима у области спровођења мера заштите и управљања стаништима и врстама, програма промоције и интерпретације заштићеног подручја, упознавања и укључивања јавности у заштиту природе, као и укључивање у рад на изради мреже NATURA 2000.

Програми за представнике општина и локално становништво

У складу са одредбама Закона о заштити природе и прописаној процедури проглашења заштићених подручја, Завод ће и убудуће о покренутој иницијативи и поступку израде студије заштите едуковати локално становништво, власнике и

кориснике подручја кроз тематске скупове и програме за представнике локалне самоуправе и становништво у општинама у којима се налазе заштићена подручја и реализовати програме едукације за активно учешће јавности у управљању заштићеним подручјима.

Програми намењени сектору туризма

Образовни програми везани за теме као што су заштићена подручја као туристичке дестинације и обученост водича у заштићеним подручјима предвиђени су да се реализују у сарадњи са Привредном комором и суорганизацијом ресорних министарстава и других заинтересованих институција и организација.

Програми за наставнике, предшколце, ученике и студенте

У оквиру сарадње са школским установама планирају се три програма која би представљали допуну школског курикулума и перманентног усавршавања наставног особља:

- **Програми за наставнике**

Семинари за стручно усавршавање наставника у области заштите животне средине и природе акредитованих од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије.

- **Програми за децу предшколског узраста**

Реализација еко образовних играоница за децу предшколског узраста: „Еко скакалица“, „Пронађи моје станиште“, игра меморије и слагалица са сликама заштићених врста, обилазак изложбене поставке у галерији Завода.

- **Програми за ученике**

Наставак редовних програма за ученике, као што су обилазак изложбене поставке Завода, еколошке радионице у школи и природи, еко квиз и подршка у раду научно-образовних кампова.

- **Програми за студенте**

Обухватају тематска предавања, презентације, радионице, трибине, еко форуме, као и учешће стручних сарадника Завода у еко камповима и студијским посетама заштићеним подручјима које организују факултети.

Интерни програми професионалног усавршавања запослених

Перманентно усавршавање кадрова кроз различите облике образовања (курсеви, семинари, обуке, студијске посете), праћење и учешће у раду стручних скупова и конференција. Реализација интерног програма усавршавања у јавним презентацијама и наступима.

5.2. ИЗДАВАШТВО

Реализација научно-стручних и образовних издања и стручно-популарног материјала у складу са активностима стручних послова заштите природе, едукације и промоције.

Нова издања за штампу (часописи, монографије, постери, лифлети и сл.):

- Стручни часопис „Заштита природе“ (број 67, две свеске);
- Часопис за децу: СВЕТ ПРИРОДЕ - Еко забавник, број 4;
- Црвена књига ортоптероидних инсеката Србије (штампа);
- Црвена књига птица Србије (штампа);
- Издавање монографског часописа ФАУНА 4 (суиздаваштво са Департаманом за биологију ПМФ-а Универзитета у Новом Саду);
- Водич за инвазивне врсте (припрема текстова, дизајн и прелом);
- Водич за плантажно гајење лековитих биљних врста (финализација материјала, припрема за штампу и штампа);
- Публикација: Птице подручја Хиландара (припрема);
- Публикација: Херпетофауна Хиландара (припрема и штампа);
- Брошура о геонаслеђу Хиландара (припрема и штампа);
- Приручник о дрвенастим врстама Србије (припрема текста и материјала);
- Монграфија Парк природе и Резерват биосфере „Голија“ (двојезична монографија, припрема и штампа);
- Постер: Ноћни лептири Србије (припрема и штампа);
- Постер: Дрвеће Хиландара (штампа);
- Постер: Змије Хиландара (штампа);
- Лифлет: Лична карта Завода (штампа);
- Лифлет: У змијском царству (штампа);
- Лифлет: Пролећнице у Србији (штампа);
- Брошура о совама (штампа);
- Промотивни 3D материјали (магнети, мајице, качкети, оловке, шоље и сл.);
- Новогодишњи пакет (свеска, роковник, честитка, блок, стони календар, зидни календар);
- Други пратећи материјал за годишње манифестације;
- Водич за заштићена подручја (припрема текста и материјала);
- Постер: Риболовна подручја Републике Србије (припрема и штампа).

Репринти:

- Карта заштићених подручја Србије;
- Постер „Рибе Србије“;
- Постер „Корњаче Србије“;
- Постер „Дрвеће Србије“;
- Публикација: Биљне врсте од међународног значаја;
- Монографија „Откривање Таре“ (текст мора да се иновира због промена граница НП и нових сазнања, прво издање из 2001., а затим 2004. и 2006. године);
- Материјали за кореспонденцију: меморандум, коверте свих величина, фасцикла Завода.

Потенцијална издања:

- Монографија „Заштићена природна добра Београда“ (прво издање 2008., Градска управа - Секретаријат за заштиту животне средине Града Београда и Завод);
- Приручник „Ноћни лептири Србије“ у сарадњи са Удружењем „Хабипрот“.

Обим реализације планираних послова издаваштва који подразумевају низ припремних активности (правна регулатива Завода, израда текстова и пропратног материјала), зависиће од материјалних могућности и ангажованости стручњака Завода на другим пословима и расположивих финансијских средстава.

5.3. ПОСЛОВИ ПРЕВОЂЕЊА И ИНОКОРСПОНДЕНЦИЈЕ

Превођење на енглески језик стручних текстова за потребе издавања стручног часописа „Заштита природе“, стручних и популарних текстова за интернет презентацију и публикације Завода (монографије, постери и др.).

Учешће у кореспонденцији у вези припремања, извођења и извештавања у делатностима везаним за међународне иницијативе и пројекте.

5.4. ИЗЛОЖБЕНА ПОСТАВКА

Иновирање сталне изложбене поставке са елементима који ће допринети интерактивности и анимацији посетилаца и реализација тематских изложбених поставки колико расположива финансијска средства буду дозвољавала.

II. ПРАТЕЋА ДЕЛАТНОСТ

1. Информациони систем
2. Правни, кадровски и општи послови
3. Финансијски послови

1. ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ

Планиран је наставак одржавања информационог система Завода, као и увођење нових модула и подпрограма према потребама рада Завода и запослених. У првом плану је прилагођавање урађених модула информационог система потребама запослених и обука корисника у Београду и Нишу, као и праћење рада у апликацијама информационог система.

Планирано је и редовно одржавање свих рачунара и сервера на обе локације, набавка новог пројектора за велику салу, неопходне рачунарске опреме (штампачи, скенери, преносни хард дискови, УСБ дискови, тастатуре, мишеви и слично). Такође, планирана је замена мрежних каблова у канцеларији у Нишу, а због могућих оштећења на њима услед поплаве.

Предвиђено је повећање брзине протока између локација Београд-Ниш због потреба централизације информационог система и брже размене података, као и брже репликације база на обе локације. Такође, неопходно је повећање брзине интернет приступа централне локације Завода у Београду, а ради размене података за потребе пројекта NATURA 2000.

МОДУЛИ којима се предвиђа побољшање рада информационог система су:

- Наставак централизације модула информационог система, израда модула Шумске основе (овај модул је био планиран да се изради током 2016. године али је уместо њега израђен модул Послови) и наставак рада на модулима за ажурирање и размену података са другим институцијама и спољним сарадницима (прилагођавање и имплементација података добијених од Републичког геодетског завода као и података које треба да се добију од других институција за потребе развијања еколошких мрежа и НАТУРА 2000);

- Модул за бржу репликацију база података између локација Завода (Београд-Ниш) и репликацију базе NATURA 2000 између локација Завода (Београд-Ниш);
- Израда интерног форума - интранет апликације (интерна веб страница) за потребе запослених у Заводу на обе локације; израда дела интернет презентације Завода за представљање GIS података заштићених добара која би била у вези са базама података информационог система.

Остале планиране активности:

- Наставак векторизације и дигитализације зона заштите заштићених природних добара, старих студија и елабората;
- Активна и пасивна заштита документације Завода, као и редовно прављење резервних копија база података („backup“ база података);
- Преправка и дорада програма и табела у књиговодству, а по изменама законских аката;
- Обука запослених за коришћење модула;
- Повећање свести запослених о безбедном коришћењу рачунара, локалне рачунарске мреже и интернета.

Планирано је повећање обима посла у вези са GIS-ом, односно даље усклађивање и одржавање заводске инфраструктуре просторних података у смислу испуњавања обавеза и извештавања у складу са EU INSPIRE Директивом и NIGP (Националном инфраструктуром геопросторних података). Завод има обавезу да одржава следеће просторне слојеве: заштићена подручја, еколошка мрежа, распрострањеност врста и станишних типова. Такође, планирано је активно учествовање у новим ИПА пројектима Европске уније за 2017. годину и прилагођавање података добијених кроз те пројекте информационог систему Завода.

2. ПРАВНИ, ОПШТИ И КАДРОВСКИ ПОСЛОВИ

У складу са Законом о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 и 14/2016), другим прописима и општим актима Завода за заштиту природе Србије (у даљем тексту: Завод), а имајући у виду овлашћења Завода као стручне организације за заштиту природе, правни послови односе се на:

- Консултације и стручну сарадњу са надлежним министарством и органима локалне самоуправе при изради предлога аката о заштити подручја, а у одређеним случајевима и сама израда предлога аката о заштити подручја;
- Израду предлога аката о престанку заштите подручја;
- Израду предлога за претходну заштиту подручја;
- Пружању стручне помоћи управљачима заштићених подручја, органима локалне самоуправе, удружењима грађана, групама грађана и појединцима на заштити природе и природних добара;
- Учествовање у спровођењу ратификованих међународних уговора у вези заштите природе и животне средине;
- Разматрање предлога и израду мишљења (заједно са руководством Завода и стручним сарадницима) у вези нових законских, подзаконских или стратешких правних аката и докумената, која директно или индиректно регулишу и уређују област заштите природе и животне средине, као и других области

(привреда, саобраћај, туризам, пољопривреда, шумарство, водопривреда, енергетика, рударство, планирање и изградња и др.);

- Учествовање у изради решења о условима заштите природе, закључака и разних мишљења, као и у жалбеном поступку, у складу са Законом о заштити природе, Законом о општем управном поступку и другим позитивним прописима;
- Тумачење Закона о заштити природе и других прописа и општих аката;
- Израду уговора и преглед уговора достављених од друге стране, о пословној сарадњи Завода са другим државним органима и установама, научним, стручним или невладиним организацијама у земљи и иностранству, као и уговора о ауторском, волонтерском и другом ангажовању спољних сарадника Завода;
- Учествовање у радним групама за израду законских, стратешких и подзаконских прописа из области заштите природе.

Правни послови, кадровски и општи послови за 2017. годину, такође се односе и на:

- Доношење и измене постојећих општих аката Завода које доносе директор или Управни одбор Завода (Правилника о раду, Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места и у складу са тим - измена (анекси) уговора о раду, измена и допуна Акта о процени ризика, измена Правилника о набавкама у случају најављене измене Закона о јавним набавкама, могућа измена Листе категорија регистратурског материјала са роковима чувања и друге опште акте за којима се укаже потреба);
- Припрему материјала и организација седница управног и надзорног одбора, као и израда записника са ових седница;
- Заступање Завода у судским поступцима поводом тужби бивших запослених;
- Спровођење поступака јавних набавки и одређених набавки на које се не примењује закон о јавним набавкама, као и други послови из ове области (израда плана набавки, вођење евиденција о јавним набавкама, достављање извештаја и других докумената надлежним органима...);
- Предузимање свих потребних активности у вези евентуалне оптимизације јавног сектора и рационализације, у складу са Одлуком о максималном броју запослених у систему државних органа, систему јавних служби, систему АПВ и систему локалне самоуправе;
- Рад на укњижби објекта седишта Завода у Новом Београду, а по добијању употребне дозволе;
- Друге послове (кадровски послови, послови безбедности и здравља на раду, уношење података и вођење више евиденција о запосленима Завода, уношење законских и подзаконских прописа у Информациони систем Завода, канцеларијско и архивско пословање, потраживање накнаде штете по основу осигурања, општи послови...).

3. ФИНАНСИЈСКИ ПОСЛОВИ

- За 2016. годину донет је Финансијски план пословања ЗЗПС и у наредном периоду на дневном нивоу ће се пратити извршење одобрених апропријација по изворима финансирања;
- Законом о привременом уређивању основица за исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава који је ступио на снагу у октобру месецу 2014. године је примењен код доношења Финансијског плана за 2016. годину, а самим тим ће се и спроводити код реализације;
- Законом о изменама и допунама Закона о буџетском ситему („Службени гласник РС“, бр. 62/2013), прописана је обавеза доставе података Државној управи и локалној самоуправи о запосленима, изабраним, постављеним и ангажованим лицима, на основу којих се формира Регистар запослених где се ажурирање података врши у року од седам дана по истеку месеца за сваки претходни месец;
- С обзиром да се прешло на нови концепт подношења појединачне пореске пријаве за порез по одбитку (концепт обједињене наплате) који се врши искључиво у електронском облику, те сходно томе и све пријаве се достављају електронским путем.

Сходно Правилнику о финансијском извештавању, подносе се финансијски извештаји и то на следећим обрасцима:

- 1) Биланс стања;
- 2) Биланс прихода и расхода;
- 3) Извештај о капиталним издацима и примањима;
- 4) Извештај о новчаним токовима;
- 5) Извештај о извршењу буџета.

Континуирана сарадња са надлежним Министарством пољопривреде и заштите животне средине, по питању утврђивања приоритета области финансирања за буџетску и наредне две фискалне године, а све у циљу ефикасног управљања јавним финансијама и рационалне потрошње јавних средстава.

СТРАТЕГИЈЕ, ЗАКОНИ И ПОДЗАКОНСКИ АКТИ

Послови из делокруга рада, обавезују Завод на примену свеобухватне законске регулативе које се он доследно придржава. Наводи се само део исте, како следи:

Ратификовани међународни уговори чије одредбе се односе на уређивање области заштите природе

Уредба о ратификацији ревидираног текста међународне конвенције о заштити биља („Службени лист СФРЈ - Међународни уговори“, бр. 1/1985);

Закон о ратификацији Међународне конвенције за заштиту птица („Службени лист СФРЈ“, бр. 6/1973);

Уредба о ратификацији Конвенције о мочварама које су од међународног значаја, нарочито као станишта птица мочварица („Службени лист СФРЈ - Међународни уговори“, бр. 9/1977);

Закон о потврђивању Конвенције о сарадњи на заштити и одрживом коришћењу реке Дунав („Службени лист СРЈ- Међународни уговори“, бр. 2/2003);

Закон о потврђивању Оквирне конвенције о заштити и одрживом развоју Карпата („Службени гласник РС - Међународни уговори“, бр. 102/2007);

Закон о потврђивању Конвенције Уједињених нација о борби против дезертификације у земљама са тешком сушом и/или дезертификацијом, посебно у Африци („Службени гласник РС - Међународни уговори“, бр. 102/2007);

Закон о потврђивању Конвенције о очувању миграторних врста дивљих животиња („Службени гласник РС - Међународни уговори“, бр. 102/2007);

Закон о потврђивању Конвенције о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта („Службени гласник РС - Међународни уговори“, бр. 102/2007);

Закон о потврђивању Конвенције о биолошкој разноврсности („Службени лист СРЈ - Међународни уговори“, бр. 11/2001);

Закон о потврђивању Конвенције о међународном промету угрожених врста дивље фауне и флоре („Службени лист СРЈ - Међународни уговори“, бр. 11/2001);

Закон о потврђивању Оквирне конвенције Уједињених нација о промени климе, са анексима („Службени лист СРЈ - Међународни уговори“, бр. 2/1997);

Закон о потврђивању Кјото Протокола уз Оквирну конвенцију Уједињених нација о промени климе („Службени гласник РС - Међународни уговори“, бр. 88/2007 и 38/2009);

Закон о потврђивању Конвенције о процени утицаја на животну средину у прекограничном контексту („Службени гласник РС - Међународни уговори“, бр. 102/2007);

Закон о ратификацији Протокола уз Конвенцију о прекограничном загађивању ваздуха на велике даљине из 1979. године о дугорочном финансирању Програма сарадње за праћење и процену прекограничног преноса загађујућих материја у ваздуху на велике даљине у Европи (ЕМЕП) („Службени лист СФРЈ - Међународни уговори“, бр. 2/1987);

Закон о ратификацији Монреалског протокола о супстанцијама које оштећују озонски омотач („Службени лист СФРЈ - Међународни уговори“, бр. 16/1990 и Закон о ратификацији Амандмана на Монреалски протокол о супстанцама које оштећују озонски омотач „Службени лист Србије и Црне Горе - Међународни уговори“, бр. 24/2004);

Закон о ратификацији Бечке конвенције о заштити озонског омотача, са прилозима I и II („Службени лист СФРЈ - Међународни уговори“, бр. 1/1990);

Закон о проглашењу Закона о ратификацији Конвенције о прекограничном загађивању ваздуха на великим удаљеностима („Службени лист СФРЈ“ - Међународни уговори, бр. 11/1986);

Уредба о ратификацији Конвенције о заштити од опасности тровања бензолом („Службени лист СФРЈ - Међународни уговори“, бр. 16/1976);

Закон о ратификацији Конвенције о спречавању и контроли професионалних ризика проузрокованих канцерогеним супстанцама и агенсима („Службени лист СФРЈ - Међународни уговори“, бр. 3/1977);

Закон о потврђивању Конвенције о доступности информација, учешћу јавности у доношењу одлука и праву на правну заштиту у питањима животне средине („Службени гласник РС - Међународни уговори“, бр. 38/2009);

Закон о потврђивању Европске конвенције о пределу („Службени гласник РС - Међународни уговори“, бр. 4/2011).

Стратегије, закони и подзаконски акти

Одлука о утврђивању Националног програма заштите животне средине („Службени гласник РС“, бр. 12/2010);

Национална стратегија за укључивање Републике Србије у механизам чистог развоја Кјото протокола за секторе управљања отпадом, пољопривреде и шумарства („Службени гласник РС“, бр. 8/2010);

Национална стратегија одрживог развоја („Службени гласник РС“, бр. 57/2008);

Стратегија биолошке разноврсности Републике Србије за период од 2011. до 2018. године („Службени гласник РС“, бр. 13/2011);

Национална стратегија одрживог коришћења природних ресурса и добара („Службени гласник РС“, бр. 33/2012);

Национална стратегија за апроксимацију у области животне средине за Републику Србију („Службени гласник РС“, бр. 80/2011);

Стратегија развоја шумарства Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 59/2006);

Закон о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010 и 91/2010-исправка и 14/2016);

Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/2004 и 36/2009 - чл. 102. Закона - 36/2009-115. - чл. 33. Закона - 72/2009-164 - Одлука УС РС IУз број 198/2009 - 43/2011-88 и 14/2016);

Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/2004 и 88/2010);

Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/2004 и 36/2009);

Уредба о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину, („Службени гласник РС“, бр. 114/2008);

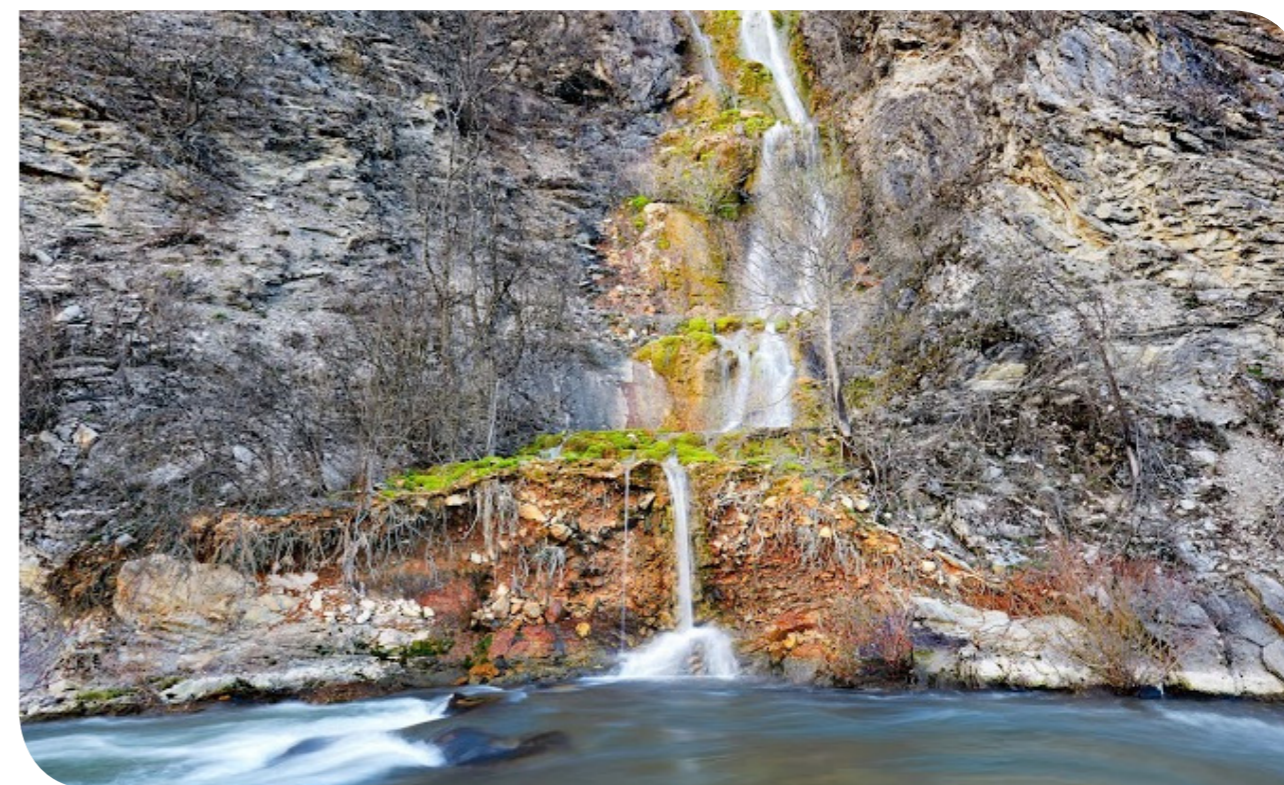
Правилник о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 69/2005);

Правилник о поступку јавног увида, презентацији и јавној расправи о студији о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 69/2005);

Правилник о садржини захтева о потреби процене утицаја и садржини захтева за одређивање обима и садржаја студије о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 69/2005);

Правилник о условима и критеријумима за израду анализе утицаја објеката и радова на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 49/2001);

Уредба о одређивању активности чије обављање утиче на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 109/2009 и 8/2010);

Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 25/2015);

Закон о заштити од јонизујућих зрачења и о нуклеарној сигурности („Службени гласник РС“, бр. 36/2009 и 93/2012);

Закон о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС“, бр. 36/2009);

Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/2009; 88/2010 (чл. 23-25) и 14/2016);

Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС“, бр. 36/2009 и 88/2010 (чл. 13-14));

Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/2009 и 10/2013);

Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/2010, 93/2012 и 101/2016);

Закон о шумама („Службени гласник РС“, бр. 30/2010, 93/2012 и 89/2015);

Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“, бр. 62/2006, 41/2009 и 112/2015);

Закон о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године („Службени гласник РС“, бр. 88/2010);

Закон о планирању и изградњи, „Службени гласник РС“, бр. 72/2009, 81/2009, 64/2010 - Одлука УС РС, ЈУз број 74/2010, 24/2011 (чл. 88. и 89), 121/2012 (чл. 2), 42/2013 - Одлука УС РС број ЈУз-233/2009, 50/2013 - Одлука УС РС број ЈУз-295/2009, 98/2013 - Одлука УС РС број ЈУз-68/2013, 132/2014 (чл. 129-134) и 145/2014 - Решење УС РС број ЈУз-58/2013 - 54/2013-11;

Закон о туризму („Службени гласник РС“ бр. 36/2009, 88/2010, 99/2011-др.закон, 93/2012 и 84/2015);

Закон о бањама („Службени гласник РС“, бр. 80/1992);

Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/2010, 47/2011, 32/2016 и 98/2016);

Правилник о критеријумима за издавање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување („Службени гласник РС“, бр. 35/2010);

Правилник о прекограничном промету и трговини заштићеним врстама („Службени гласник РС“, бр. 99/2009 и 6/2014);

Правилник о условима које морају испуњавати прихватишта за збрињавање заштићених дивљих животиња („Службени гласник РС“, бр. 15/2012);

Правилник о условима које треба да испуњава зоолошки врт, односно мини зоолошки врт и елементима за одређивање мини зоолошког врта („Службени гласник РС“, бр. 75/2010);

Уредба о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне („Службени гласник РС“, бр. 31/2005, 45/2005, 22/2007, 38/2008, 9/2010 и 69/2011);

Правилник о условима под којима се фосили, минерали и кристали могу дати правном лицу на заштиту и чување („Службени гласник РС“, бр. 79/2010);

Правилник о програму мониторинга ради праћења стања рибљег фонда у риболовним водама („Службени гласник РС“, бр. 71/2010);

Закон о националним парковима („Службени гласник РС“, бр. 84/2015);

Уредба о распореду и коришћењу средстава за субвенционисање заштићених природних добара од националног интереса у 2016. години („Службени гласник РС“, бр. 16/2016 и 19/2016);

Правилник о садржају и начину вођења регистра заштићених природних добара („Службени гласник РС“, бр. 81/2010);

Правилник о критеријумима вредновања и поступку категоризације заштићених подручја („Службени гласник РС“, бр. 97/2015);

Правилник о начину обележавања заштићених природних добара („Службени гласник РС“, бр. 30/92, 24/94 и 17/1996);

Правилник о условима које мора да испуњава управљач заштићеног подручја („Службени гласник РС“, бр. 85/2009);

Правилник о садржини и начину вођења стручног надзора („Службени гласник РС“, бр. 7/2010 и 22/2015);

Правилник о компензацијским мерама („Службени гласник РС“, бр. 20/2010);

Правилник о обрасцу службене легитимације чувара заштићеног подручја („Службени гласник РС“, бр. 117/2014 и 97/2015);

Правилник о изгледу знака заштите природе, поступку и условима за његово коришћење („Службени гласник РС“, бр. 87/2013);

Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, бр. 102/2010);

Уредба о режимима заштите („Службени гласник РС“, бр. 31/2012);

Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС“, бр. 128/2014);

Наредба о мерама за очување и заштиту рибљег фонда („Службени гласник РС“, бр. 56/2015);

Правилник о начину одређивања и висини накнаде штете нанете рибљем фонду („Службени гласник РС“, бр. 3/2016);

Правилник о начину, алатима и средствима којима се обавља привредни риболов, као и о начину, алатима, опреми и средствима којима се обавља рекреативни риболов („Службени гласник РС”, бр. 42/2016);

Правилник о начину обележавања рибарског подручја („Службени гласник РС”, бр. 16/2016);

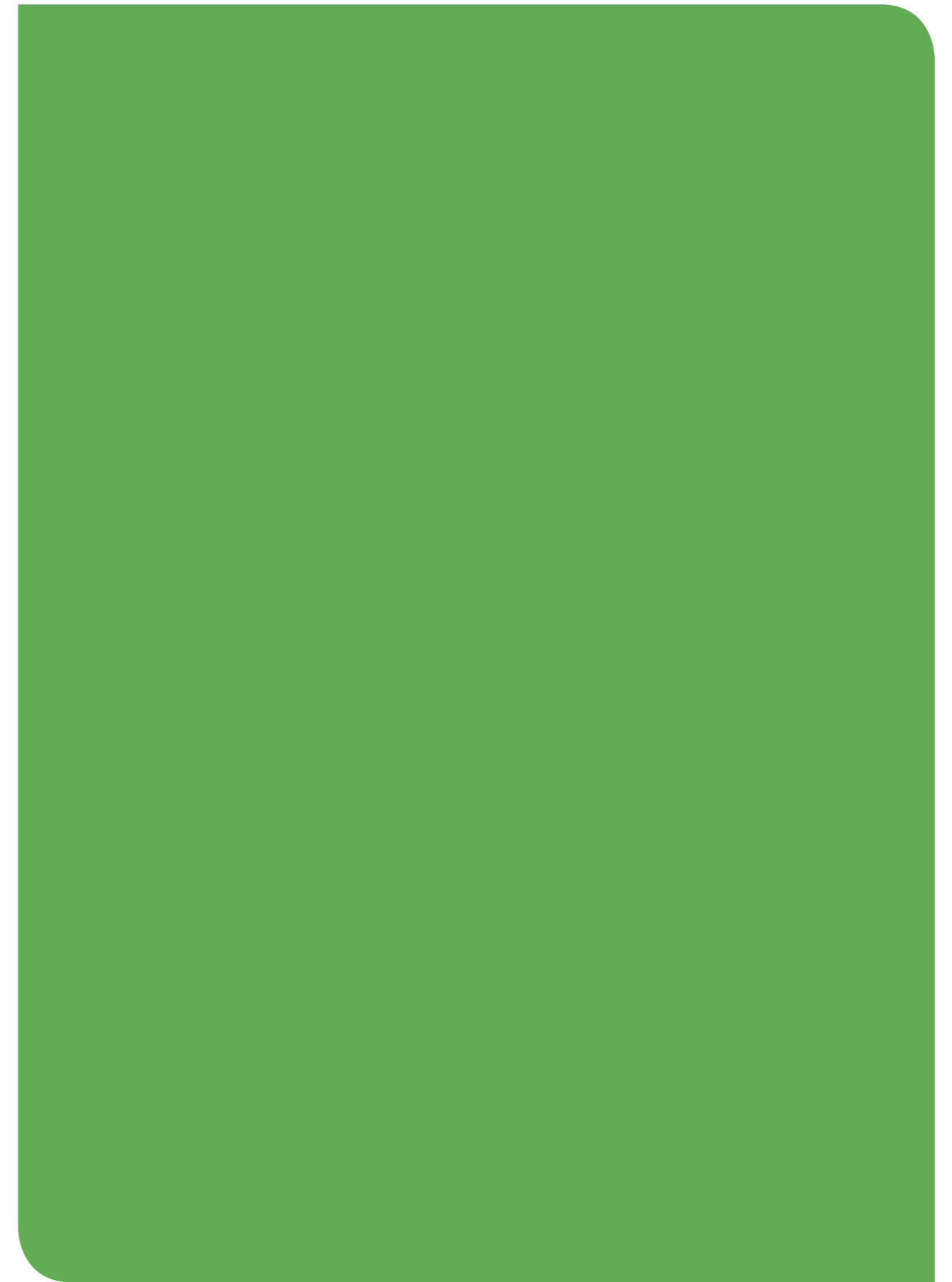
Правилник о форми, садржају и обиму финалног извештаја о коришћењу рибарског подручја („Службени гласник РС”, бр. 70/2010);

Решење о установљавању рибарског подручја („Службени гласник РС”, бр. 90/2015);

Правилник о условима држања, начину обележавања и евидентирању дивљих животиња у заточеништву („Службени гласник РС”, бр. 86/2010);

Уредба о садржини и начину вођења информационог система заштите животне средине, методологији, структури, заједничким основама, категоријама и нивоима сакупљања података, као и о садржини информација о којима се редовно и обавезно обавештава јавност („Службени гласник РС”, бр. 112/2009);

Правилник о Националној листи индикатора заштите животне средине („Службени гласник РС”, бр. 37/2011).

**ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ
ПРИРОДЕ СРБИЈЕ**

СЕДИШТЕ

Др Ивана Рибара 91
11070 Нови Београд
тел: 011 2093 801
факс: 011 2093 867
е-mail: beograd@zzps.rs

КАНЦЕЛАРИЈА У НИШУ

Вожда Карађорђа 14
18000 Ниш
тел/факс: 018 523 448,
018 523 449
е-mail: nis@zzps.rs

www.zzps.rs